

**Zápis ze zasedání Volební a mandátové komise Akademického senátu
Masarykovy univerzity**

Termín konání: pondělí 22. 6. 2020 • 16:00-19:00 • Kounicův sál RMU

Přítomni: doc. Mgr. Petr Najvar, Ph.D. (předseda komise); RNDr. Milan Baláž, Ph.D. (odchod 17:40); Mgr. Oldřich Tristan Florian (odchod 18:35); prof. MUDr. Milan Brázdil, Ph.D. (od 16:30); Alexandra Bečková; doc. Mgr. Maria Králová, Ph.D. (od 16:40); Mgr. Martin Zobač (přítomen online); Mgr. Alena Skotáková, Ph.D. (odchod 18:45)

Omluveni: Ing. Zdeněk Hodis, Ph.D.; Ing. Mgr. Daniel Kerekeš, Ph.D.; Mgr. Petr Vurm, Ph.D.

Nepřítomni: x

Hosté: Mgr. et Mgr. Stanislav Hasil (SKAS MU, LK AS MU); Mgr. Josef Menšík, Ph.D. (předseda AS MU)

Předseda VMK zahájil zasedání komise 16:18 s šesti přítomnými členy. Představil program zasedání s tím, že ne všechny body je nutné probrat a některé mohou být projednány online.

Program:

- 1) Zpráva o doplňování AS MU
- 2) Diskuze k podnětům na změnu Volebního řádu AS MU
- 3) Doplnění AS za KAP FSpS
- 4) Termín řádných voleb do AS MU
- 5) Různé

1) Zpráva o doplňování AS MU

Předseda VMK seznámil členy se změnami ve členství AS MU za poslední dva semestry (od listopadu 2019 do června 2020). Aktuálně mají pozastavené mandáty MDDr. Čeněk Černoch a Mgr. Martin Zobač. Oba avizují nástup do doktorského studia, mandáty tedy zatím nezánikly. Proběhla diskuze, do jaké míry je smysluplné povolát náhradníky (Viktor Fabula za LF, Mgr. Edita Vajčnerová za FSpS) v situaci, kdy je pravděpodobné, že jejich mandát zanikne před následujícím zasedáním AS MU. Dr. Baláž navrhnul náhradníky kontaktovat a vysvětlit jim situaci – tedy že procesně jsou povoláni, do práce SK se mohou zapojit, ale zasedání AS se v roli senátora zřejmě nezúčastní.

2) Diskuze k podnětům na změnu Volebního řádu AS MU

(diskutováno jako bod třetí po příchodu dalších členů komise)

Předseda AS MU řekl, že podněty, s nimiž VMK nevyjádří souhlas, budou rektorovi MU tlumočeny také – ovšem bez podpory komise. Hlavním úkolem VMK tak bylo podněty posoudit a rozhodnout, zda s nimi vyjadřuje souhlas, či nikoli.

Podnět A)

Mgr. Hasil vyjádřil obavu, aby navržené znění neohrozil případný další nouzový stav. Proběhla diskuze nad čl. 4 odst. 3 VŘ MU – zda má být zachován či zrušen kvůli posouvání funkčního období AS MU.

Hlasování (podporuji podnět/ nepodporuji podnět/ zdržuji se): 8/0/0 – podnět byl podpořen

Podnět B)

Návrh předsedy VMK, staženo.

Podnět C)

Návrh Mgr. Hasila a L. Buchty, představeno Mgr. Hasilem, který přítomné obeznámil s okolnostmi vzniku podnětu. Dodal, že podnět prezentuje, ale jeho autorem je L. Buchta. Jako hlavní problém viděl v předvídatelnosti do budoucna a nespravedlnosti vůči budoucím senátorům z fakult, které již byly vysolovány.

Předseda AS MU měl k podnětu několik výhrad, mj. to, že se vznikem nové fakulty by byl koloběh narušen a bylo by třeba předpis novelizovat. Předsedkyně KAP AS MU souhlasila s výhradami a dodala, že podnět podle ní nepřináší žádné výhody.

Předseda AS MU zopakoval, že podnět bude rektorovi předložen i bez případné podpory VMK.

Hlasování (podporuji podnět/ nepodporuji podnět/ zdržuji se): 1/5/2 – podnět nebyl podpořen

Podnět D)

Návrh Mgr. Hasila a L. Buchty, představeno Mgr. Hasilem. Předseda VMK řekl, že by tento podnět bylo smysluplné realizovat pouze v návaznosti na změnu jiných předpisů (např. Statut MU). Vyvolávat novelizaci kvůli němu ale považoval za zbytečné, proto podnětu nyní nevyjádří podporu. Mgr. Hasil dodal, že podnět vznikl za situace, kdy nebylo jasné, zda se stihne nová fakulta – PHARM MUNI – vytvořit, nebo bude farmacie dočasně vedena jako vysokoškolský ústav. Uznal, že za současného kontextu (kdy fakulta vznikla) nemá již takovou důležitost.

A. Bečková doplnila, že díky tomuto podnětu by mohli kandidovat a volit i studenti programu Erasmus, kteří nejsou zapsaní na žádné fakultě a jsou v současnosti vedeni pod CZS. Takovou možnost označili přítomní za nereálnou.

(odchod dr. Baláže 17:40)

Hlasování (podporuji podnět/ nepodporuji podnět/ zdržuji se): 1/3/3 – podnět nebyl podpořen

Podnět E)

Návrh Mgr. Hasila a L. Buchty, představeno Mgr. Hasilem. Předseda AS MU návrh na zvýšení počtu studentských senátorů označil za přiblížení se k jednomu extrému ZVŠ a politickou otázku, která si zaslouží širší diskuzi. Mgr. Hasil souhlasil s tím, že cílem je právě otevření takové debaty.

Předsedkyně KAP připomněla, že SKAS MU bývá zpravidla jednotný, zatímco KAP AS MU je roztržštěný, a že cílem AS MU je decentralizovat moc. Vyjádřila obavu, aby budoucí složení SKASu nebylo ovlivnitelné a zmanipulovatelné. Studentští zástupci jsou podle ní zranitelnější a nevidí věci v tak dlouhém časovém horizontu jako akademický pracovník. Předseda AS MU řekl, že studentské komory v jiných evropských zemích nemají takovou moc, jako SKAS MU. Mgr. Florian oponoval, že na zahraničních univerzitách nemají tak velkou rozhodovací pravomoc ani akademici, nýbrž byrokratický aparát.

A. Bečková připomněla současnou situaci na Fakultě informatiky Bratislavské univerzity s tím, že studenti rozhodně nejsou více zmanipulovatelní.

Prof. Brázdil řekl, že prozatím neslyšel žádný silný argument pro změnu. Mgr. Hasil připomněl, že cílem je otevřít diskuzi, kterou předseda AS MU zastavil na zasedání AS MU a přesunul do VMK, aniž by došlo k projednání. Došlo k diskuzi nad tím, jak celá situace na květnovém zasedání proběhla.

Mgr. Hasil označil za hlavní problém velký objem agendy, již členové SKAS řeší a položil otázku, kolik agendy je třeba, aby se počet členů SKAS rozšířil. Prof. Brázdil podotknul, že srovnatelně roste objem práce členů KAP. Předsedkyně KAP připomněla hlavní poslání AS MU, zmiňované aktivity studentských senátorů označila za konsekvenci, nikoli primární účel mandátu.

Mgr. Florian označil jakoukoli debatu na toto téma jako „boj o moc“. Prof. Brázdil označil polarizaci na „studenty“ a „akademiky“ za špatnou. Předseda AS MU souhlasil s tím, že rozdělení na komory je podle něj nešťastné od začátku – uvítal by více rozdělení na kluby. Dále řekl, že většinu agendy, kterou studentští senátoři řeší, řešit nemusejí – mohli by ji řešit jiní studenti na MU. Předseda VMK navrhnul toto téma otevřít na nějaké jiné neformální platformě.

Předsedovi AS MU se líbil návrh na zřízení funkce studentského ombudsmana, který byl v diskuzi několikrát zmíněn. Předsedkyně KAP zakončila debatu s tím, že vnímá, že studenti se cítí podhodnocení a je třeba diskutovat nad možnostmi řešení, např. ustavením studentského ombudsmana nebo asistenčního aparátu pro SKAS MU. Předseda AS MU podpořil návrh na vznik Studentské rady.

(odchod Mgr. Floriana 18:35)

Hlasování (podporuji podnět/ nepodporuji podnět/ zdržuji se): 0/2/4 – podnět nebyl podpořen

Podnět F)

Návrh Mgr. Hasila a L. Buchty, představeno Mgr. Hasilem jako podnět, který by bylo možné zakomponovat do rozsáhlejší novelizace předpisu, nikoli jako něco, co je třeba prosadit za každou cenu hned. Předseda AS MU zpochybnil potřebu zavádět rezignaci k budoucímu datu s odkazem na možnost dohody *ad hoc* s předsedou AS.

Studentští senátoři připomněli, že rezignaci k budoucímu datu avizovala v minulosti bývalá předsedkyně SKAS z osobních důvodů, kdy hrozilo, že nebude moci řádnou rezignaci podat, až to bude třeba, což by mohlo vést k paralýze studentské komory. I to bylo operativně řešeno s předsedou AS MU.

(*odchod dr. Skotákové 18:45*)

Hlasování (podporuji podnět/ nepodporuji podnět/ zdržuji se): 1/0/4 – podnět nebyl podpořen

Předseda AS MU poděkoval přítomným za proběhlou diskuzi.

3) Doplnění AS za KAP FSpS

(diskutováno jako bod druhý z důvodů čekání na další členy komise)

Předseda VMK informoval o situaci, která ve vztahu k mandátům v AS MU vznikla na FSpS. Je třeba obsadit mandát uvolněný doc. Kumstátem (jeho nástupem do funkce neslučitelné s členstvím v AS MU). Shrnul, že po lednové rezignaci dr. Hailand Trávníkové oslovil v pořadí první náhradnici vzešlou z řádných voleb v roce 2017, dr. Zoru Svobodovou, která nástup na uvolněný mandát odmítla s poukazem na aktuální pracovní vytíženost, a mandátu se tedy ujal druhý náhradník v pořadí, dr. Tomáš Vencúrik. Nyní, po uvolnění jiného mandátu, vyvstává otázka, zda litera Volebního řádu AS MU brání tomu, aby se dr. Svobodová – jako první náhradnice vzešlá z řádných voleb – ujmula uvolněného mandátu v situaci, kdy to její aktuální pracovní kapacity již dovolují.

Předseda VMK vyjádřil názor, že ne, neboť VŘ je článku 19 benevolentní; mluví o tom, že VMK povolává náhradníka (odst. 1), který může povolání písemně odmítnout (odst. 2); neodkazuje se tedy k pořadí náhradníků, a není *explicite* uvedeno, že odmítnutím povolání zaniká status náhradníka (naopak lze předpis číst tak, že odmítnutí povolání se týká konkrétního mandátu, nikoli všech mandátů uvolněných v tomto funkčním období). Uvedl, že vnímá takovou interpretaci jako ne zcela standardní, ale vzhledem k okolnostem by ji preferoval. Usilovat o organizaci doplňovacích voleb je podle něj méně smysluplné vzhledem k aktuální neexistenci obvodní volební komise a případného prázdninového souběhu s volbami do fakultního AS. Vzhledem k tomu, že platnost stávajícího VŘ končí s 31. srpnem t. r., je oslabeno i nebezpečí založení precedentu.

Předseda AS MU uvedl, že situaci lze interpretovat jako „zpětvzetí odmítnutí povolání“.

Proběhla debata, zda je možné uskutečnit zpětvzetí odmítnutí povolání. Host Mgr. Hasil prohlásil, že náhradník, který jednou odmítnul, podle něj nemůže být znovu povolán, přičemž argumentoval řešením uvedeným ve Volebním řádu AS FSS MU. Předseda AS MU připomněl, že ve VŘ AS MU situace řešená není; povolání staré náhradnice považuje za logické řešení. Mgr. Florian vyjádřil názor, že situaci není třeba chápat jako „zpětvzetí“.

Předseda VMK navrhnul uvažovat o prodloužení lhůty, během níž není povinné vyhlášovat doplňovací volby. Okno označil za reálně tříměsíční a tím nedostatečné. Mgr. Hasil prohlásil, že prodloužení lhůty by mohlo ohrozit existenci Studentské komory, jelikož by se mohlo stát, že většina členů v jednom měsíci dokončí studium a mandáty za ně nebudou doplněny.

Předsedkyně KAP navrhla konzultovat s konkrétními návrhy Legislativní komisi AS MU. Předseda VMK dodal, že případné volby by proběhly ještě podle starého Volebního řádu.

A. Bečková navrhla novelizovat Volební řád tak, aby bylo jasné, co znamená odmítnutí mandátu a jaké z něj plynou skutečnosti. Mgr. Florian navrhnul formulovat usnesení, které nepovede k precedentu. Přítomní se ale shodli neprecedenční charakter nezahrnovat do usnesení. Došlo pouze k ústnímu konsenzu, že toto rozhodnutí nemá vést k precedentu.

Návrh usnesení: Volební a mandátová komise AS MU povolává náhradnici Mgr. Zoru Svobodovou, Ph.D. k výkonu funkce členky Akademického senátu Masarykovy univerzity.

Hlasování (souhlasím/nesouhlasím/zdržuji se): 8/0/0 – usnesení bylo přijato

4) Termín řádných voleb do AS MU

Předseda VMK oznámil, že komise má povinnost připravit na podzim 2020 řádné volby do AS MU. Ty musí být vyhlášeny do konce září spolu s harmonogramem. Volby samotné proběhnou v listopadu. Nově byl upraven termín začátku podávání kandidatur. Předseda VMK slíbil členům komise dodat materiály s konkrétními navrženými daty harmonogramu. Zbytek diskuze se rozhodl přesunout do online prostředí.

Dotaz předsedkyně KAP, kdo a kdy za ní nastoupí do VMK, pokud se členství v komisi kvůli kandidatuře vzdá. Předseda VMK odpověděl, že dojde k doplnění členů podle mechanismu popsaného ve VŘ. Detailnější informace, včetně data, do kdy musí být rezignace podaná, slíbil poslat v e-mailu.

A. Bečková, navrhla, zda by nebylo lepší volby posunout kvůli celkovému posunutí semestru podzim 2020. Předseda VMK poděkoval za podnět, který bude možné zohlednit pouze uvnitř mantinelů stanovených Volebním řádem AS MU. Další diskuze byla odročena do prostředí e-mailů a MS Teams.

5) Různé

Předseda VMK, členové ani hosté neměli žádné další návrhy k diskusi. Zasedání bylo ukončeno k 19:00 za přítomnosti fyzické přítomnosti čtyř členů a jednoho člena online.

Zapsala: Michaela Prucková

Ověřil: Petr Najvar

Přílohy: texty podnětů ke změně Volebního řádu AS MU (A-F)

Podnět A)

(Autor podnětu: předseda AS MU)

V článku 4 upravit odst. 1 tak, aby zněl:

(1) Volební období AS MU trvá 36 kalendářních měsíců. Funkční období členů AS MU je shodné s volebním obdobím.

V článku 6 upravit odst. 1 tak, aby zněl:

(1) Volby vyhláší a harmonogram úkolů a lhůt stanovuje předseda AS MU nejméně tři měsíce před koncem volebního období AS MU. Neučiní-li tak, volby vyhlásí a harmonogram stanoví rektor. Vyhlášovatel poté bezodkladně informuje předsedu Volební a mandátové komise AS MU, který bezodkladně zveřejní vyhlášení a harmonogram voleb v Aplikaci a informuje o tom e-mailem členy akademické obce.

V článku 6 upravit odst. 4 tak, aby zněl:

(4) Hlasování se koná nejméně měsíc před koncem volebního období AS MU.

Odůvodnění:

V textu VŘ se výslovně uvádí, že volební období začíná 1. ledna a končí o tři roky později 31. prosince (čl. 4, odst. 1), volby se definují v září (č. 6, odst. 1) a hlasuje se v listopadu (čl. 6, odst. 4). Takové nastavení „natvrdo“ ale vezme za své, pokud nastane situace popsaná v Zákoně o vysokých školách: „Funkční období všech členů akademického senátu veřejné vysoké školy skončí, jestliže akademický senát po dobu šesti měsíců nekoná podle § 9. Rektor nejpozději do 30 dnů vyhlásí nové volby“ (§ 8, odst. 3, poslední věta).

Nabízí se tedy otázka, zda neupravit VŘ tak, aby s touto eventualitou počítal (návrh výše). Alternativně by bylo možné stanovit, že funkční období vyhlášené v návaznosti na situaci popsanou v § 8, odst. 3 Zákona o vysokých školách by bylo „zkrácené“, a to (např.) do třetího následujícího 31. prosince.

Podnět B)

(Autor podnětu: předseda VMK AS MU)

V článku 2 doplnit odstavce 3 tak, aby v úplnosti zněl:

- (3) Pokud je člen akademické obce MU*
- a. současně studentem a akademickým pracovníkem, neb*
 - b. akademickým pracovníkem na dvou či více fakultách, nebo*
 - c. akademickým pracovníkem na fakultě a současně na celouniverzitním pracovišti, nebo*
 - d. studentem na dvou či více fakultách,*

pak jeho příslušnost k volebnímu obvodu závisí na jeho rozhodnutí, které učiní buď při podání kandidatury (čl. 9 tohoto Řádu), nebo v aplikaci IS MU E-volby (dále jen „Aplikace“) při vlastním hlasování (čl. 12 odst. 1 tohoto Řádu). Příslušnost k volebnímu obvodu po dobu funkčního období garantuje Aplikace.

Odůvodnění:

Volební řád a aplikace IS MU E-volby prozatím implicitně připouštějí to, aby členové akademické obce řešení v čl. 2 odst. 3 v řádných volbách hlasovali (vybrali své zástupce) v jednom volebním obvodu, a v doplňovacích volbách v jiném. V principu mají dvojnásobnou intenzitu aktivního volebního práva, ale samotné je ani možná nenapadne, že by to mohl být problém. Je to sice marginalita (a VMK už v minulosti problém odsunula), ale může být vnímána jako výrazný zásah do principu rovnosti hlasů u voleb. Nabízí se otázka, zda by IS nešel vybavit kontrolním mechanismem a zda by o jeho vytvoření VMK měla zkusit usilovat.

Podnět C)

(Autoři podnětu: Lukáš Buchta a Mgr. et Mgr. Stanislav Hasil)

V článku 7 upravit text odstavce 4, aby v úplnosti zněl:

(4) Komise losem určí volební obvody podle čl. 3 odst. 3., přičemž tyto vylosované volební obvody jsou pro účely příštích losování pro následující volební období z osudí vyřazeny, a to až do postupného vylosování všech volebních obvodů. Zůstanou-li v osudí už pouze dva volební obvody, určí je komise bez losování.

Odůvodnění:

Nyní se tyto volební obvody losují ze všech fakult, přičemž jeden a ten samý volební obvod může být vylosován opakovaně pro bezprostředně následující volební období. Na pomyslném opačném konci by pak stál návrh mít pevně stanovené pořadí volebních obvodů a podle něj postupovat, např. podle data založení jednotlivých fakult (čili jak jsou uváděny ve Statutu MU) - avšak to by zase zcela nutně znamenalo, že mladší fakulty by si počkaly delší dobu, než by na ně přišla řada (neboť by se určitě začínalo od zakládajících fakult). Tento můj návrh je tedy kompromisem mezi oběma variantami – zaručí, že na každý volební obvod postupně přijde řada, avšak toto pořadí se vždy určí náhodně losováním.

Podnět D)

(Autoři podnětu: Lukáš Buchta a Mgr. et Mgr. Stanislav Hasil)

V článku 2 doplnit odstavec 4 ve znění:

(4) Komise losem určí, ke kterému z volebních obvodů podle čl. 3 odst. 3. přísluší studenti MU nezapsaní na žádné z fakult MU.

Odůvodnění:

Zákon o vysokých školách připouští situaci, kdy ne všichni studenti vysoké školy jsou zároveň zapsaní ke studiu na jedné z jejích fakult – mohou studovat na vysokoškolském ústavu nebo přímo na univerzitě jako takové. Stávající znění Volebního řádu AS MU na tyto studenty vůbec nepamatuje; avšak pakliže zákon možnost existence takovýchto členů akademické obce MU připouští, měly by se s ní vypořádat i naše vnitřní předpisy (a to i když v současné době je množina těchto studentů úzká až prázdná). Analogická situace pak panuje s disciplinárním řízením – univerzita nemusí mít nutně zřízenou univerzitní disciplinární komisi, avšak univerzitní vnitřní předpisy na možnost její existence musí brát zřetel a měl by tedy i tak být vydaný univerzitní disciplinární řád (pokud mám správné informace, ten náš by měl být ve fázi příprav). Ostatně o tom, že ne všichni studenti musí být nutně zapsaní na fakultách, svědčí i návrh na zřízení Farmaceutického ústavu, který AS MU projednal a odsouhlasil; univerzitní právní úprava by měla být na takovéto eventuality, pokud je to jen trochu možné, předem připravena (což alespoň v případě volebních obvodů možné je tímto poměrně nekomplikovaným návrhem).

Podnět E)

(Autoři podnětu: Lukáš Buchta a Mgr. et Mgr. Stanislav Hasil)

V článku 3 upravit odstavce 2 až 4 a v článku 7 upravit odstavce 4 a 5:

2. V čl. 3 odstavec 2 nově zní:

(2) Volební obvody studentů každé fakulty zvolí ze svých řad tři členy AS MU a dva náhradníky.

3. V čl. 3 se odstavec 3 ruší a stávající odstavec 4 se označuje jako 3.

4. V čl. 7 se odstavec 4 ruší a stávající odstavec 5 se označuje jako 4.

Odůvodnění:

V této krizové době se ukázalo, že lépe situaci zvládají spíše větší studentské komory AS než ty menší – bylo by tedy vhodné se zamyslet nad tím, jak se co nejlépe připravit na případné budoucí krize (např. další vlny pandemie onemocnění Covid-19, které nyní bohužel vůbec nejdou vyloučit). Například ze zkušeností Studentské komory AS Právnické fakulty MU víme, jak moc může dobře fungující větší komora (tvořící jednu polovinu členů AS PrF MU) napomoci životu fakulty – delegace úkolů mezi vícero členů komory funguje a nekumuluje se tak zátěž, únava a stres pouze na užší okruh osob, nýbrž je tímto rozdělením úkolů rovnoměrně rozprostřena a rozmělněna na ve větším kolektivu (poměrně slušně) zvládnutelné podíly.

Podnět F)

(Autoři podnětu: Lukáš Buchta a Mgr. et Mgr. Stanislav Hasil)

V článku 17 doplnit odstavec 3 ve znění:

(3) Vzdání se členství musí být učiněno písemným prohlášením do rukou předsedy AS MU, přičemž toto prohlášení musí obsahovat den, ke kterému se člen AS MU svého členství vzdává. Vzdání se členství lze vzít zpět, pokud je tak učiněno stejným způsobem jako vzdání se členství, a to do dne předcházejícímu dni, ke kterému se člen AS MU svého členství původně vzdával.

Odůvodnění:

Stávající znění Volebního řádu Akademického senátu Masarykovy univerzity se vůbec nevyjadřuje k otázce, zdali je možné se členství v AS MU vzdát až k budoucímu datu, nebo jestli je vzdání se členství účinné již ke dni doručení písemného prohlášení do rukou předsedy AS MU. Zákon o vysokých školách v § 8 odst. 1 úpravu data zániku svěřuje univerzitním předpisům, přičemž úprava zániku mandátu v zastupitelstvech územních samospráv je v tomto ohledu poměrně striktní – podle § 55 odst. 2 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí i podle § 48 odst. 2 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev krajů mandát členům zastupitelstva zanikne ke dni, kdy starosta či hejtmán rezignaci obdrží, přičemž tuto rezignaci nelze vzít zpět. Domníváme se však, že vysokoškolská a územní samospráva se od sebe přece jen liší do té míry, že rezignace může být vždy vzata zpět až do dne, který bezprostředně předchází dni, který byl v rezignaci původně označen jako konec mandátu příslušného člena AS MU.